

Värdegrundsarbetet som
filosoferande samtal med elever

Föreläsning, Skolforum 2015-10-26

ann.pihlgren@igniteresearch.org

www.igniteresearch.org

Min lilla kyckling för alltid

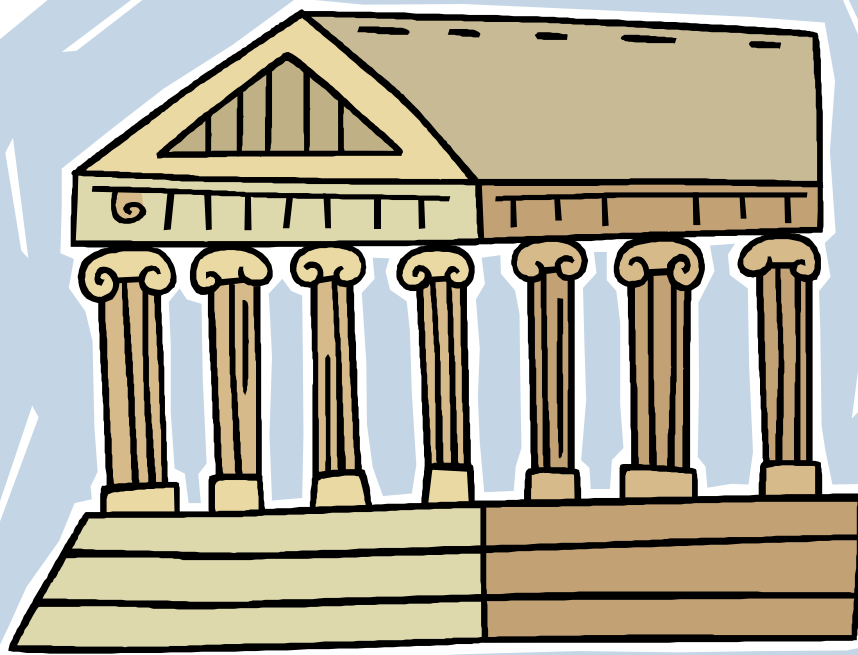
av Hossein Farsi

Eftertänksam dialog

- 🍃 Fokus på samtalskultur OCH intellektuellt utforskande
- 🍃 Det mänskliga samtalet genom tiderna
 - 🍃 Texten, författaren och karaktärerna som samtalspartners om de allmänmänskliga idéerna

De dialogiska dygderna

- Bildbarhet
- Självdisciplin
- Underbyggnad
- Koncentration
- Uppriktighet
- Mod
- Respekt
- Generositet
- Hövlighet
- Ödmjukhet

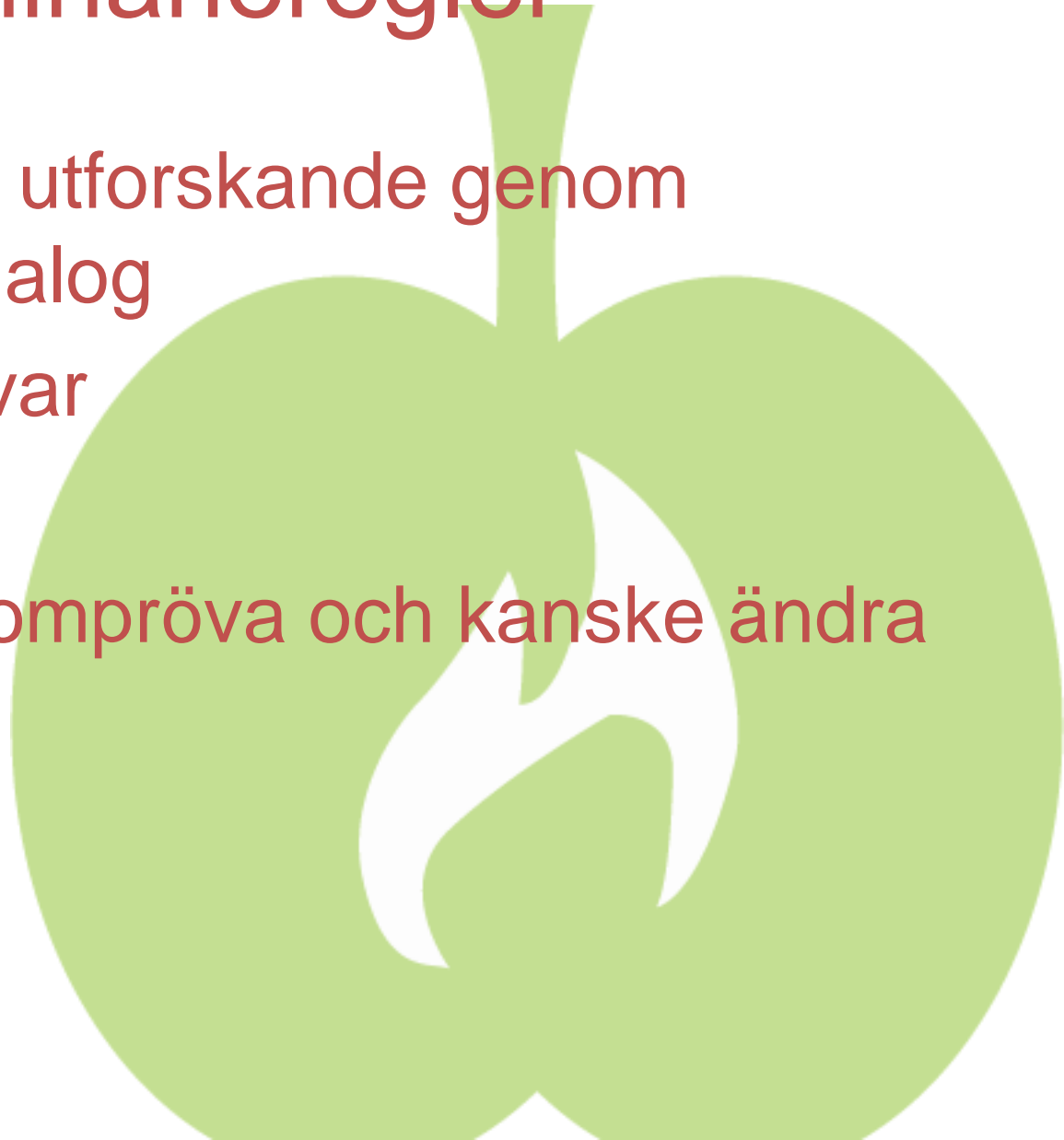
Intellektuella dygder

Den Sokratiska
frågemetodens
taxonomi

”Seminariereregler”

- Ett gemensamt utforskande genom eftertänksam dialog
- Flera möjliga svar
- Lyssna
- Var beredd att ompröva och kanske ändra din åsikt

Joseph Schultz och partisanerna

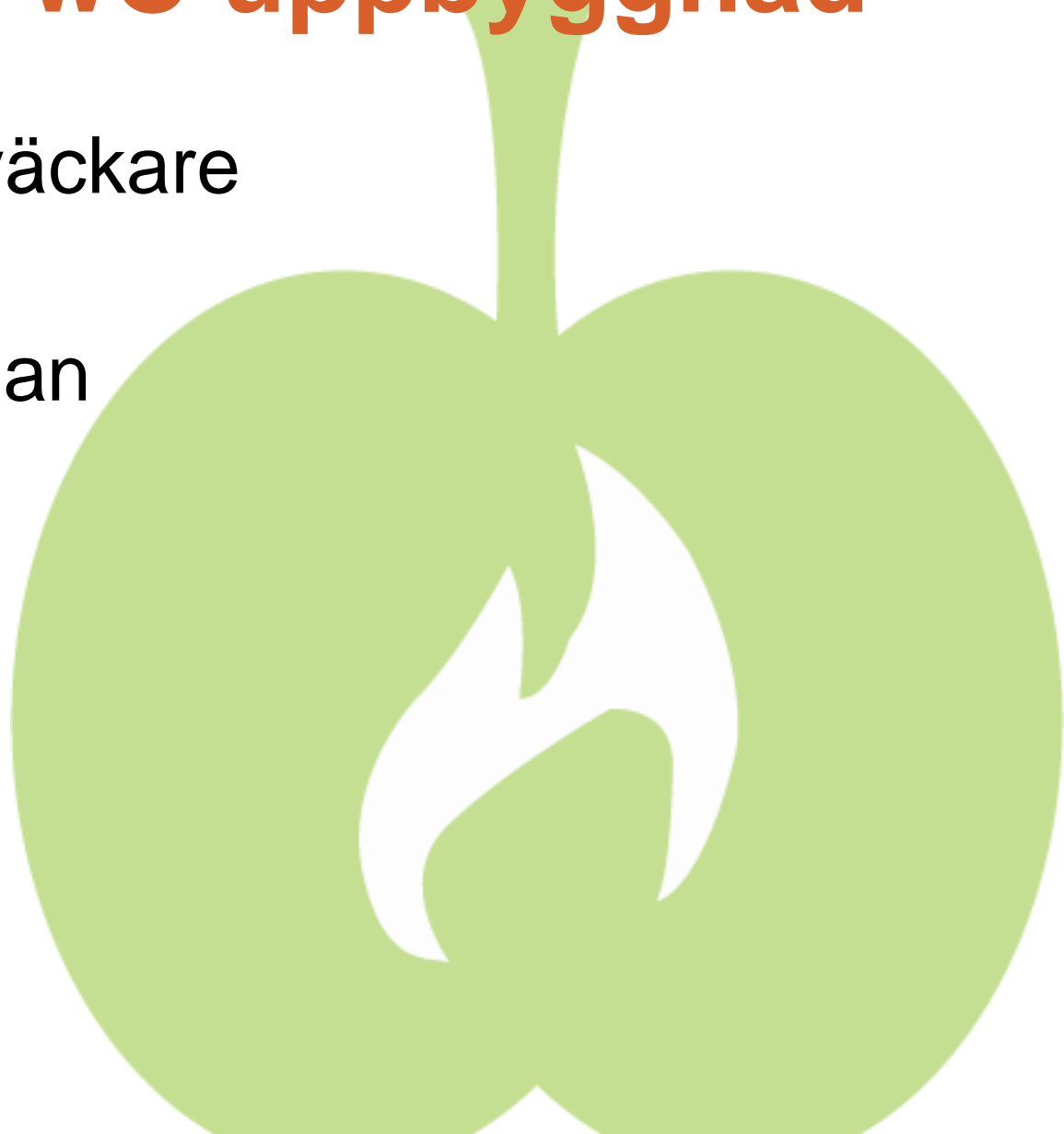
Det sokratiska samtalets uppbyggnad

- **FÖRSEMINARIUM**
 - Individuellt mål och gruppmål
- **SOKRATISKT SEMINARIUM:**
 - Inledande fråga som alla kan svara på
 - Analys (tolkningsfrågor)
 - Sokratiske fråga” (värderingsfråga)
- **POSTSEMINARIUM**
 - Utvärdering av seminariet, nåddes målet?
 - Frågor som återstår?

P4C och PwC uppbyggnad

1. Start – tankeväckare
2. Tankepaus
3. Frågor på tavlan
4. Tankepaus
5. Val av fråga
6. Dialog
7. Tankepaus
8. **Metasamtal**

Frågorna är avgörande

- 🍷 **Faktafrågor** är sällan användbara
 - 🍷 Svaret på raderna
- 🍷 **Tolkningsfrågor** uppmanar eleverna att kritiskt granska och tolka texten
 - 🍷 Svaret mellan raderna
- 🍷 **Värderingsfrågor** uppmanar eleven att skatta, värdera och ta ställning
 - 🍷 Svaret bortanför raderna

Välja underlag

- 🔥 Välj ett underlag som du själv funderar över och får frågor om
- 🔥 Underlaget ska ha "sprickor", tveksamheter, tolkningsmöjligheter
- 🔥 Använd ursprungskällor
- 🔥 Kontrollera att underlaget omfattar några idéområden

Forskningsresultat barn och ungdomar

- Språk
- Kritiskt tänkande, analyserande, logik
- Social kompetens
- ”Karaktärsdaning”, personlig utveckling

Systematiska eftertänksamma samtal

- 🔥 Leder till en djupare läsning:
 - 🔥 Estetisk läsning (Rosenblatt)
 - 🔥 Kritisk analytisk läsart (Wade)
 - 🔥 Identifierisk läsart (Trondman)
- 🔥 Ger eleverna möjlighet att ta sig an livet och dess utmaningar (Emery & Csikszentmihalyi, Furman, Lindström, Trondman)

Forskningsresultat med vuxengrupper

- 🌱 Seminariet stödjer bildandet av professionella arbetslag
 - 🌱 Relationer mellan medarbetare
 - 🌱 Trygg diskussionsmiljö
 - 🌱 Flerstämmighet
 - 🌱 Interaktion i hela gruppen
 - 🌱 Tillhandahålla möjligheter för brainstorming och förståelseskapande
- 🌱 I handledning av ledare och/eller arbetslag:
 - 🌱 Seminarierna ökar diskussionsrepertoaren och ämnesområden som diskuteras
 - 🌱 Idéer diskuterade i seminariet ger hållbar kunskap
- 🌱 Försök med samtal för exempelvis sjuksköterskor på hospis och samtal med äldre

Se mer

- 🔥 Utbildningsradions serie ”Jakten på det demokratiska klassrummet”, avsnitt ”Freinetskolan Mimer”: <http://www.ur.se/Produkter/164726-Jakten-pa-det-demokratiska-klassrummet-Freinetskolan-Mimer>
- 🔥 Det glada lejonet Sokratiskt samtal med Ann S. Pihlgren, Lärarhögskolan i Stockholm: <https://www.youtube.com/watch?v=iYVWtUAldus>
- 🔥 En längre föreläsning med Ann S. Pihlgren om Sokratiska samtal: <https://vimeo.com/92134198>

ann.pihlgren@igniteresearch.org
www.igniteresearch.org

<http://www.filosofiskpraxis.org/>

